

Federatie van granen • Fédération des grains

FEGRA EVALUEERT DE BELGISCHE GRAANOOGST 2019

Fegra, de federatie van de Belgische graanhandel, heeft zowel kwantitatief als kwalitatief een evaluatie opgemaakt van de Belgische oogst 2019 van strogranen (excl. maïs). Dit op basis van de voorlopige cijfers van de verzamelaanvragen en een uitgebreide enquête over de opbrengsten onder de leden.

1. Opbrengsten

Net zoals vorige oogstjaren hebben we deze zomer te maken gehad met extreme temperaturen en droogte (herinner de droogte van 2018 en 2017). Hierdoor werd in het algemeen een zeer goed oogstjaar geobserveerd met hoge rendementen (mogelijks met enkele records). Een korte regenpauze tijdens de oogst heeft de granen naar een voldoende rijpheid gebracht, maar met als gevolg een opvallende verlaging, op een paar dagen tijd, van het HL-gewicht.

Indien men kijkt naar het 5-jaarlijks gemiddelde van opbrengsten (met uitzondering van 2016, dat uitzonderlijk lage opbrengsten had), ligt de productie van 2019 tot 6.2% boven dit gemiddelde. Het totale graanareaal is met 2% gestegen (322.135 ha in 2019 t.o.v. 315.992 ha in 2018), vooral dankzij een toename in Wallonië. Hiermee maakt 2019 de areaalinkrimping van 2018 terug goed en situeert deze zich rond het niveau van 2017 (toen bedroeg het areaal 322.456 ha). Over het 5-jaarlijks gemiddelde vindt men een areaalinkrimping van 2%.

Het totaal gecollecteerde volume aan granen wordt voorlopig geraamd op 2.716.258 ton, waarmee deze 20% hoger ligt dan de productie van vorig jaar (2018: 2.247.873 ton). De twee grootste teelten, gerst en tarwe, vertonen beiden positieve cijfers i.v.m. vorig jaar, met respectievelijk een toename in productie van 25 en 20%. De toename is zowel te wijten aan een groter areaal als een hogere opbrengst per hectare. Verder deden ook de meeste andere teelten het goed. De teelt van spelt (vooral Wallonië) kende t.o.v. vorig jaar een kleine afname van het areaal met 1%, maar vertoonde wel een toename in productie van 18%.

Koolzaad is één van de weinige teelten die het slecht heeft gedaan dit jaar. Naast een aanzienlijke inkrimping van het areaal met ongeveer 20% (9748.36 in 2019 t.o.v. 12002 in 2018) waren ook de opbrengsten per hectare, vooral streekgebonden (slechts 3 - 3,5 t/ha in Wallonië), lager. Dit bracht bijgevolg een productiedaling van ongeveer 15% mee tegenover 2018. Een zeer grote druk van insecten over de gehele duur van de teelt en de zeer hoge temperaturen op het einde van de teelt zijn de voornaamste oorzaken.

Tot slot zijn ook regionaal enkele trends merkbaar. In Vlaanderen is het totale areaal ongeveer gelijk gebleven (<1% verschil), maar is de graankeuze wel gewijzigd: zo verliest maïs bijna 5000 ha (-10%) aan oppervlakte ten voordele van wintertarwe die bijna 3000 ha verhoogd (+4.5%) en wintergerst met bijna 2000 ha meer (+12%). In Wallonië ziet men een stijging in het totale areaal met 3.5% (+6156.17 ha) en deze stijging lijkt evenredig verdeeld over de verschillende teelten, met uitzondering van koolzaad die een forse daling van het areaal kent (-18,7 %).

Federatie van granen • Fédération des grains

2. Kwaliteit

Net zoals in 2018 waren ook deze zomer zeer warme en droge weersomstandigheden waar te nemen. Opmerkelijk dit jaar is dat na de korte onderbreking van de oogst (regenpauze) opmerkelijk lagere HI-gewichten werden vastgesteld, waarbij de norm van 75 kg nog moeilijk te bereiken was. Anderzijds heeft de onderbreking de granen voldoende laten afrijpen. Voordien waren de granen misschien wel droog maar niet rijp, zodat met de bestaande vochtmeters te lage gehalten gemeten werden.

De hoge opbrengsten hebben het niveau van de eiwitgehalten van de baktarwe negatief beïnvloed. Vooral in Wallonië zijn gehalten boven de 11% moeilijk waar te nemen. Zouden de hogere bodemreserves in Vlaanderen met deze hoge opbrengsten aan de basis kunnen liggen van hogere eiwitgehalten in Vlaanderen?

De goede weersomstandigheden, zowel tijdens bloei als bij de afrijping, hebben de ontwikkeling van fusariose belemmerd, zodat het contaminatieniveau met mycotoxines zeer beperkt is.

Men kan dus besluiten dat de goede (droog en warm) weersomstandigheden gezorgd hebben voor hoge opbrengsten (met uitz. koolzaad), met gemiddeld een goede kwaliteit zonder gevaar voor mycotoxine-contaminatie.

3. Handel

Op Europees vlak kan men eveneens van een grote oogst spreken als gevolg van de warme en droge omstandigheden. Vooral in Oekraïne en Rusland spreekt men van topopbrengsten. De CIC (Internationale Graanraad) raamt de wereldproductie van tarwe tot een recordhoogte van 765 Mt (met een verwachte consumptie van 758 Mt). Voor maïs wordt een wereldwijde productie geraamd van 1.1 miljard ton. De wereldwijde te verwachten maïsopbrengsten zullen verder determinerend zijn voor de ontwikkeling van de andere graanprijzen (substitutie).

In Duitsland daarentegen wordt een lagere opbrengst verwacht voor zowel tarwe (tot 7%) als koolzaad (tot 42%). In Australië heeft men net zoals vorig jaar te kampen met droogte en valt af te wachten wat daar de resultaten zullen zijn.

De prijzen hebben tot nu toe een volatiel verloop gekend. Niet enkel wegens de oogstcijfers, maar vooral wegens de internationale geopolitieke omstandigheden (handelsoorlog en importtaksen China-VSA, Brexit, onzekerheid van Mercosur, etc.). Hoe zullen de markten verder op deze omstandigheden reageren?

